

กองทุนขยะ

เทศบาลตำบลท่าตูม จังหวัดสุรินทร์

ปี 2544 เทศบาลตำบลท่าตูมมีจำนวนประชากรทั้งหมด 4,536 คน มีจำนวนครัวเรือน 955 ครัวเรือน และมีพื้นที่เพียง 2.24 ตารางกิโลเมตร แต่มีปริมาณขยะมากถึง 2.3 ตัน – 3 ตัน / วัน เฉลี่ยพื้นที่ 1 ตารางกิโลเมตรสามารถกักปริมาณขยะมากถึง 1 ตัน และมีแนวโน้มว่าปริมาณขยะจะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ประกอบกับพื้นที่บางส่วนของเทศบาลติดกับแม่น้ำมูลและมีการทิ้งขยะและสิ่งปฏิกูลลงในแม่น้ำมูลเพิ่มขึ้นทุกปี จนทำให้น้ำในแม่น้ำเริ่มเน่าเสีย ปริมาณขยะจำนวนมากเหล่านี้เป็นภาระหน้าที่ของเทศบาลแต่เพียงผู้เดียวที่ต้องบริหารจัดการ ด้วยการจัดเก็บและกำจัดขยะ โดยที่ประชาชนผู้ก่อให้เกิดขยะจำนวนมากมิได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะของเทศบาลตำบลเลย

เทศบาลจึงเห็นความจำเป็นในการดำเนินโครงการกองทุนขยะอย่างเร่งด่วน โดยการให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะของชุมชนของตนด้วยวิธีการคัดแยกขยะก่อนทิ้งและนำขยะที่ยังมีประโยชน์ไปจำหน่าย เพื่อแก้ไขปัญหามลพิษขยะล้นเมือง

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ : ท่าตูม
จังหวัด : สุรินทร์

ประชากร: 4,491 คน

พื้นที่ : 2.24 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
เทศบาลตำบล

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

วิถีใหม่

ปี 2544 เทศบาลตำบลท่าตูม จึงจัดโครงการ “กองทุนขยะ” ซึ่งเป็นการจัดสรรเงินจำนวนหนึ่งให้กับพนักงานดูแลงานจัดเก็บขยะมูลฝอยของเทศบาล เพื่อใช้ในการรับซื้อขยะที่ยังสามารถใช้ประโยชน์ได้จากประชาชนในชุมชน โดยที่ประชาชนสามารถรับเงินได้ทันที อันเป็นการสร้างแรงจูงใจให้กับชาวบ้านในการคัดแยกขยะที่ยังมีประโยชน์หรือขยะรีไซเคิลมาจำหน่ายให้กับทางเทศบาล

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. รับซื้อขยะจากประชาชนในเขตเทศบาลตำบลท่าตูม โดยพนักงานดูแลงานจัดเก็บขยะมูลฝอยของเทศบาล จำนวน 8 คน หมุนเวียนกันปฏิบัติหน้าที่ทุกวันพุธ สัปดาห์ละ 2 คน ตั้งแต่เวลา 13.00 – 17.00 น. โดยชาวบ้านสามารถรับเงินจากการจำหน่ายขยะได้ทันที
2. จัดทำสัปดาห์ประชาสัมพันธ์ที่เป็นสัญลักษณ์ของโครงการ เพื่อใช้ในการตระเวนรับซื้อขยะจากชาวบ้าน โดยให้ชาวบ้านทราบว่าจะรับซื้อขยะของเทศบาลได้มาถึงชุมชนของท่านแล้ว
3. สนับสนุนเงิน 3,000 บาท เพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในการรับซื้อขยะจากชาวบ้าน โดยทุกครั้งที่พนักงานดูแลงานจัดเก็บขยะมูลฝอยของเทศบาลสามารถจำหน่ายขยะได้ จะต้องกันเงิน 3,000 บาท ส่งคืนให้ทางเทศบาล เพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในการรับซื้อขยะจากชาวบ้านครั้งต่อไป
4. ติดตามพ่อค้ารับซื้อของเก่ามาซื้อขยะที่รวบรวมจากประชาชนในเขตเทศบาลตำบลท่าตูม 2 เดือน / 1 ครั้ง

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/ การลงทุน	1. เงินทุนหมุนเวียนในการรับซื้อขยะจากประชาชน จำนวน 3,000 บาท เงินทุนจากนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลท่าตูม 2. ค่าน้ำมันรถยนต์ที่ออกไปรับซื้อขยะจากประชาชน จำนวน 300 บาท / เดือน
อุปกรณ์/เครื่องมือ	1. เครื่องกระจายเสียง 1 ตัว 2. ดาซัง 1 ตัว 3. รถเก็บขยะ 1 คัน
บุคลากร	1. พนักงานดูแลงานจัดเก็บขยะมูลฝอยของเทศบาล จำนวน 8 คน 4 วัน ต่อ 1 เดือน

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
มิถุนายน 2544	นายกเทศมนตรี พบปัญหาปริมาณขยะล้นเมืองที่มีมากถึง 2.3 ตัน – 3 ตัน / วัน	นายกเทศมนตรี
มิถุนายน 2544	นายกฯ นำปัญหาเข้าที่ประชุมสภาเทศบาลและเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา โดยการให้เทศบาลจัดรถยนต์ออกมารับซื้อขยะรีไซเคิลจากชาวบ้าน เพื่อเป็นการลดปริมาณขยะที่เกิดขึ้นในชุมชน โดยสภาเทศบาลให้การอนุมัติโครงการ	นายกเทศมนตรี และสภาเทศบาล
มิถุนายน 2544	นายกฯ สั่งการให้ปลัดเทศบาลนำโครงการที่ได้รับการอนุมัติไปดำเนินการปฏิบัติ	นายกเทศมนตรี
	ประสานงานไปยังสำนักงานสาธารณสุขอำเภอท่าตูม เพื่อขอใช้สถานที่ที่เป็นสถานที่พักขยะของเทศบาล	เทศบาลตำบล
มิถุนายน 2544	ประสานงานไปยังผู้นำชุมชน, สมาชิกสภาเทศบาล และประธานชุมชนแต่ละชุมชน ทำหน้าที่ • ประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนขยะของทางเทศบาลให้ประชาชนได้รับทราบและเข้าร่วมโครงการ • ประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านร่วมกันคัดแยกขยะรีไซเคิลก่อนทิ้ง และนำขยะที่ยังมีประโยชน์มาจำหน่ายให้กับเทศบาล	เทศบาลตำบล
มิถุนายน 2544	จัดทำสปอตโฆษณาให้เป็นสัญลักษณ์ของโครงการกองทุนขยะ ซึ่งได้แนวความคิดมาจากกรรณิการ์ไอศกรีมวอลล์ เพื่อใช้เป็นสัญลักษณ์ให้ชาวบ้านทราบว่าจะได้รับซื้อขยะของทางเทศบาลได้มารับซื้อขยะในชุมชนของท่านแล้ว	เทศบาลตำบล
มิถุนายน 2544	ประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนขยะ รวมทั้งรณรงค์ให้ประชาชนคัดแยกขยะก่อนทิ้ง ผ่านทางรายการเสียงตามสาย	เทศบาลตำบล
มิถุนายน 2544	สนับสนุนเงินทุนหมุนเวียน จำนวน 3,000 บาท ให้กับพนักงานดูแลงานจัดเก็บขยะมูลฝอยของเทศบาล เพื่อใช้ในการรับซื้อขยะรีไซเคิลจากชาวบ้านในพื้นที่	นายกเทศมนตรี
มิถุนายน 2544	ติดตั้งเครื่องขยายเสียงในรถจัดเก็บขยะที่ใช้รับซื้อขยะรีไซเคิลจากชาวบ้าน เพื่อใช้เปิดสปอตโฆษณาที่เป็นสัญลักษณ์ของโครงการในระหว่างที่ออกตระเวนรับซื้อขยะจากชาวบ้าน ซึ่งเป็นการบอกให้ชาวบ้านทราบว่าจะได้รับซื้อขยะของเทศบาลได้มาถึงแล้ว	เทศบาลตำบล

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
มิถุนายน 2544	พนักงานดูแลงานจัดเก็บขยะมูลฝอยของเทศบาล จำนวน 8 คน ออกรับซื้อขยะรีไซเคิลจากชาวบ้านในเขตเทศบาลตำบลท่าตูม ทุกวันพุธ เวลา 13.00 – 17.00 น. โดยเจ้าหน้าที่ จะทำการตรวจสอบราคาขยะรีไซเคิลประเภทต่างๆ จากร้านค้ารับซื้อของเก่าในวันพุธ ช่วงเช้า และนำขยะที่ซื้อได้ ไปเก็บรวบรวมไว้ที่สถานที่ที่พักขยะที่ขอความอนุเคราะห์จาก สำนักงานสาธารณสุขอำเภอท่าตูม	พนักงานดูแลงานจัดเก็บขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลท่าตูม
2544	พนักงานดูแลงานจัดเก็บขยะมูลฝอย ทำหน้าที่ติดต่อพ่อค้ารับซื้อของเก่าจากตัวจังหวัดสุรินทร์ มารับซื้อขยะ 2 เดือน / 1 ครั้ง โดยทุกครั้งเจ้าหน้าที่สามารถจำหน่ายขยะรีไซเคิลที่รับซื้อมาจากชาวบ้านได้ ต้องนำเงิน 3,000 บาท คืนให้กับทางเทศบาลเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนของกองทุนขยะในคราวต่อไป และเงินกำไรจากการขายขยะของเจ้าหน้าที่ทางเทศบาลให้เจ้าหน้าที่ไปแบ่งสรรกันระหว่างเจ้าหน้าที่ที่ออกปฏิบัติงานที่รับซื้อขยะ	พนักงานดูแลงานจัดเก็บขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลท่าตูม
กันยายน 2544	สรุปผลการดำเนินโครงการ	เทศบาลตำบล

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

-- หน่วยงาน/องค์กร --

-- บทบาทความร่วมมือ --

สำนักงานสาธารณสุข
อำเภอท่าตูม

ให้การสนับสนุนโครงการโดยการอนุเคราะห์สถานที่ใช้พักขยะที่เทศบาลรับซื้อมาจากประชาชน

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. เทศบาลตำบลท่าตูม มีประชากรจำนวน 4,536 คน และมีพื้นที่เพียง 2.24 ตร.กม. แต่มีปริมาณขยะที่ต้องบริหารจัดการมากถึงวันละ 2.3 – 3 ตัน ซึ่งมีแนวโน้มว่าจะเพิ่มปริมาณมากขึ้นเรื่อยๆ ประกอบกับพื้นที่บางส่วนของเทศบาลติดกับแม่น้ำมูล จึงมีการทิ้งขยะและของเสียลงสู่แม่น้ำจนทำให้น้ำเริ่มเน่าเสีย

หลังการดำเนินการ

1. ประชาชนมีการคัดแยกขยะรีไซเคิลก่อนทิ้ง เพื่อนำมาจำหน่ายให้กับเทศบาล
2. แม่น้ำมูลมีความสะอาดมากขึ้น เนื่องจากชาวบ้านไม่นำขยะไปทิ้งลงในแม่น้ำ เพราะสามารถนำขยะรีไซเคิลเหล่านั้นไปจำหน่าย อันเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับขยะ
3. สามารถลดปริมาณขยะในเขตเทศบาลตำบลท่าตูมได้มากถึงสัปดาห์ละ 300 กิโลกรัม หรือเดือนละ 1.2 ตัน
4. สามารถสร้างรายได้จากการจำหน่ายขยะรีไซเคิลให้กับพนักงานดูแลงานจัดเก็บขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลท่าตูม จำนวน 8 คน ได้เฉลี่ยคนละ 250 - 300 บาท / เดือน

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
1. เทศบาลไม่มีที่พักและเก็บรวบรวมขยะของตนเอง	1. ขอความอนุเคราะห์ด้านสถานที่ใช้จัดเก็บขยะจากสำนักงานสาธารณสุขอำเภอท่าตูม
2. เทศบาลไม่สามารถจำหน่ายขยะที่รับซื้อมาจากชาวบ้านให้กับพ่อค้ารับซื้อของเก่าในเขตเทศบาลตำบลท่าตูม เนื่องจากราคาที่พ่อค้ารับซื้อของเก่าในเขตเทศบาลรับซื้อเป็นราคาเดียวกันกับที่เทศบาลรับซื้อขยะมาจากชาวบ้าน	2. ติดต่อพ่อค้ารับซื้อของเก่าจากตัวจังหวัดสุรินทร์มาซื้อขยะจากเทศบาล เนื่องจากให้ราคาที่สูงกว่าราคาที่เทศบาลรับซื้อขยะมาจากชาวบ้าน

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. การสนับสนุนของผู้บริหารในการตั้งใจแก้ไขปัญหาขยะล้นเมืองของเทศบาลตำบลท่าตูม โดยให้การสนับสนุนด้านเงินทุนหมุนเวียนของกองทุนขยะ เพื่อใช้ในการรับซื้อขยะจากชาวบ้าน
2. การให้ความร่วมมือในการประชาสัมพันธ์โครงการกองทุนขยะของผู้นำและประธานชุมชนที่ทำให้ประชาชนได้รับทราบโครงการ รวมทั้งการเข้าร่วมปฏิบัติตามโครงการของชาวบ้านในตำบลที่เข้ามามีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะเพื่อจำหน่าย อันเป็นการลดปริมาณขยะที่จะเกิดขึ้นในชุมชน

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นางธิดารัตน์ ศาตะสมิต
ตำแหน่ง : ปลัดเทศบาล
หน่วยงาน : เทศบาลตำบลท่าตูม
ที่อยู่ : ถนนปัทมานันท์ อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์
โทรศัพท์ : (044) 591-058 , (06) 243-3898

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการริเริ่มวิถีใหม่:พ.ศ. 2544

ประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	เทศบาลตำบล
สถานที่ตั้ง	ถนนปัทมานันท์ อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ 32120
ขนาดพื้นที่	2.24 ตารางกิโลเมตร
งบประมาณรายจ่าย	8,506,042.61 บาท (ปีงบประมาณ 2544) 10.57 % เงินเดือนและค่าจ้างประจำ
งบประมาณรายได้	12,430,562.44 บาท (ปีงบประมาณ 2544) 16 % จัดเก็บเอง 28 % รัฐจัดเก็บให้ 14 % อุดหนุน
จำนวนประชากร	4,536 คน
จำนวนครัวเรือน	955 ครัวเรือน
ประชากรแฝง	200 คน
รายได้เฉลี่ยประชากร	20,000 บาท
ลักษณะของเมืองและวิถีชีวิตประชาคม	ตำบลท่าตูมเป็นชุมชนดั้งเดิมตั้งอยู่ห่างจากอำเภอจอมพระตามเส้นทางสุรินทร์-ท่าตูม สายปัทมานันท์ ประมาณ 27 กม. มีแม่น้ำมูลไหลผ่าน ชาวบ้านส่วนใหญ่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ในการถือครองที่ดิน สภาพทางเศรษฐกิจ ชาวบ้านส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพทางด้านกสิกรรมและค้าขายเป็นหลัก ส่วนอาชีพเสริมจะเป็นด้านปศุสัตว์ ทำการประมงและเลี้ยงสัตว์ เช่น โค กระบือ สุกร และไก่พื้นเมือง เป็นต้น สภาพทางสังคม คนในชุมชนส่วนใหญ่นับถือชนบทธรรมนิยมประเพณีชีวิตที่ยึดถือของท้องถิ่น แบบเขมรเป็นสำคัญ ชนบทธรรมนิยมประเพณีที่สำคัญได้แก่ ประเพณีวันสารทใหญ่เรียกตามภาษาท้องถิ่นว่า "เบ็ญธม" ตรงกับวันขึ้น 14 ค่ำ เดือน 10 เป็นวันสำคัญที่ญาติพี่น้องจะมาร่วมพิธีเซ่นไหว้อุทิศส่วนกุศลแก่บรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้ว เพื่อแสดงความรักความเคารพและช่วยส่งเสริมความรักความสามัคคีระหว่างเครือญาติอีกด้วย เทศบาลตำบลท่าตูมมีศักยภาพที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาหลายด้าน คือ 1.เป็นพื้นที่เหมาะสมที่จะดำเนินการจัดทำเป็นชุมชนที่อยู่อาศัย รองรับการพัฒนาเจริญเติบโตของเมือง 2.เป็นจุดที่เหมาะสมเป็นเขตอุตสาหกรรมการประมง (ลำนามูล) 3.เป็นพื้นที่เหมาะสมที่จะจัดตั้งเป็นตลาดกลางทางการเกษตร เนื่องจากรอบๆ เขตเทศบาลตำบลท่าตูม จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนมาก